

केंद्र पुरस्कृत “स्टार्स” (Strengthening Teaching Learning and Results for States) “STARS” योजनेचा निधी वितरीत करण्यासाठी SNA SPARSH कार्यपद्धतीबाबत राज्य संलग्नित योजनेसाठी भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे स्वतंत्र आहरण खाते उघडण्यास मान्यता देण्याबाबत तसेच, याकरीता समन्वय अधिकारी व एकल समन्वय यंत्रणा यांची नियुक्ती करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एसएनए-२०२५/प्र.क्र.३८/एसडी-६
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक: ३१ जुलै, २०२५

संदर्भ:-

- १) भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली विभाग यांचेकडील कार्यालयीन ज्ञापन No.F.No.1(27)/PFMS/2020,Dated 13.07.2023
- २) भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली कार्यालयीन ज्ञापन, दि.१२.११.२०२४
- ३) भारत सरकार, शालेय शिक्षण व साक्षरता विभाग पत्र क्र.F/No.8-6/2025-IS.1, Dated.19.02.2025
- ४) वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५१/ कोषा प्रशा-४, दि.१०/१०/२०२४.
- ५) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. क्र.संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५१/ कोषा प्रशा-४, दि.११/१०/२०२४.

प्रस्तावना:-

केंद्र शासन व राज्य शासन या दोन्ही स्तरांवरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS), राज्याची एकात्मिक वित्तीय व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (State IFMIS) आणि भारतीय रिझर्व्ह बँकेची ई-कुबेर प्रणाली (e-Kuber) यांच्या एकात्मिक रचनेच्या (Integrated Framework) माध्यमातून केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी 'SNA-SPARSH' (समयोचित प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण - Real Time System of Integrated Quick Transfers) ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती (Alternative Fund Flow Mechanism) टप्प्या-टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने दि.१३ जुलै, २०२३ रोजीच्या कार्यालयीन ज्ञापनान्वये घेण्यात आला आहे.

प्रस्तुत प्रणालीमध्ये महाराष्ट्र राज्यातील २६ केंद्र पुरस्कृत योजनांकरीता एकूण ६९ राज्य संलग्नित योजना [State Linked Scheme (SLSs)] साठी भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे प्रत्येकी एक आहरण खाते (Drawing Account) उघडण्यास वित्त विभागाच्या दि.१०.१०.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. तथापि, केंद्र शासनाने दि.१२.११.२०२४ रोजीच्या कार्यालयीन ज्ञापनाद्वारे “STARS” या योजनेचा समावेश ‘SNA-SPARSH’ प्रणालीमध्ये केलेला आहे. त्यानुषंगाने सदर योजनेतर्गत राज्य संलग्नित योजना [State Linked Scheme (SLSs)] साठी भारतीय रिझर्व्ह बँकमध्ये आहरण खाते (Drawing Account) उघडणे आवश्यक आहे. सदर योजना खालीलप्रमाणे कार्यरत आहे.

योजनेचे नाव	चार अंकी केंद्र योजना सांकेतांक	राज्य संलग्नित योजनेचा सांकेतांक आणि नाव
“STARS” (Strengthening Teaching Learning and Results for States)	3927	MH-530 STRENGTHENING TEACHING LEARNIG AND RESULT FOR STATES (STARS)

भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे आहरण खाते उघडण्याकरीता वित्त विभागाने शासन निर्णय दि.११ ऑक्टोबर, २०२४ अन्वये कार्यपद्धती निश्चित केली आहे. त्यानुषंगाने सदर योजनेतर्गत राज्य संलग्नित योजनानिहाय भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे एक स्वतंत्र आहरण खाते उघडण्यास मान्यता देण्याची तसेच, सदर प्रयोजनार्थ समन्वय अधिकारी (Nodal Officer) व एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency) यांची नियुक्ती करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

“स्टार्स” (Strengthening Teaching Learning and Results for States) (STARS) या योजनेतर्गत भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे राज्य संलग्नित योजनेसाठी एक स्वतंत्र आहरण खाते (Drawing Account) उघडण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. तसेच, सदर योजनेतर्गत राज्य संलग्नित योजनेसाठी SNA SPARSH या कार्यपद्धतीच्या प्रयोजनार्थ खालीलप्रमाणे समन्वय अधिकारी (Nodal Officer) व एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency) यांची नियुक्ती करण्यात येत आहे.

योजनेचे नाव	राज्य संलग्नित योजनेचा सांकेतांक आणि नाव	समन्वय अधिकारी (Nodal Officer)	एकल समन्वयक यंत्रणा (Single Nodal Agency)
3927 Strengthening Teaching Learning and Results for States (STARS)	MH-530 STRENGTHENING TEACHING LEARNING AND RESULT FOR STATES (STARS)	राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई	महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, चर्नी रोड, मुंबई.

३. केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व विनियोग व्यवस्थापन याबाबत केंद्र शासनाने संदर्भाधिन दि.१२ नोव्हेंबर, २०२४ व दि.१९ फेब्रुवारी, २०२५ अन्वये निर्देश दिलेले आहेत. तसेच, वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक दि.११ ऑक्टोबर, २०२४ अन्वये राज्य संलग्नित योजनानिहाय भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे आहरण खाते उघडण्यासाठी कार्यपद्धती निश्चित केली आहे. सदर कार्यपद्धती तसेच, शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार प्रस्तुत विषयाच्या अनुषंगाने आवश्यक ती पुढील कार्यवाही एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency) यांनी करावी.

४. सदर आदेश महालेखापाल कार्यालयाच्या आनौपचारिक संदर्भ क्र.यूओआर-८२/२०२५-२६/५९८, दि.२४.०७.२०२५ व वित्त विभागाच्या आनौपचारिक संदर्भ क्र.१९.२०२५/कोषा-प्रशा-४, दि.०९.०६.२०२५ यांच्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०७३११०५६५३५३२१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(तुषार महाजन)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त) व (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

- ४) मा. मंत्री, शालेय शिक्षण विभाग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) सर्व मा. मंत्री/ मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
- ७) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई
- ८) सर्व मा. संसद सदस्य/ विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य
- ९) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- १०) प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
- १२) आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १३) राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, चर्नी रोड, मुंबई
- १४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १५) संचालक, महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे
- १६) संचालक, राज्य शैक्षणिक व्यवस्थापन आणि प्रशिक्षण संस्था, छत्रपती संभाजीनगर
- १७) शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १८) शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १९) शिक्षण संचालक (योजना), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २०) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
- २१) शिक्षणाधिकारी (बृहन्मुंबई), बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई
- २२) शिक्षणाधिकारी (माध्य./ प्राथ./योजना), जिल्हा परिषद (सर्व)
- २३) प्राचार्य, जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था (DIET) (सर्व)
- २४) नियोजन विभाग (१४७१), मंत्रालय, मुंबई
- २५) वित्त विभाग (व्यय-५ व कोषाप्रशा-४), मंत्रालय, मुंबई
- २६) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग (अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई
- २७) निवड नस्ती - एसडी- ६